

(א) ז"ק קב. ע"ו. ז. נלקמן
טו: קח. ג. ס"א מוחקים
היכי דמי. א. נלקמן ק"ל.
ק"ח. (ז) גיטין סב: [ע"ש].
(ט) נלקמן טו: א.

תורה אור השלם
1 אל תמנע טוב מבעליו
בדורות לאל ידך
לעשותו. משלי ג כז

הגהות הב"ה

(א) גמ' דליכא דמתגר
בארבעה וכו' בארבעה
היה טמאין: (ג) רש"י
ד"ה אפי' וכו' דאין
עליה: (א) תוס' ד"ה
השוכר וכו' והוקרו
פועלים וזהו מה שמעתי:

מוסף רש"י

הבא לי גיטי ואשתך
אמרה התקבל לי גיטי.
האשה שאמרה לשלוח הבא
ליגיטי והוא אומר לבעל
אשקר אמרה התקבל לי גיטי
(גיטין סב:). והוא אומר.
בעל אמר לו היך כמה
שאלמה (טו). אפילו
הגיע גט לידה אינה
מגורשת. כדפירש ואילו
(טו). שמעת מינה. דמחן
דאמר לשלוח היך כמה
שאמרה משלך. אדיבורא
דידה קא סמיך. דעמא
דדעוהא דשלח קאמר לה
הא היך כמה שאלמה
דמיהינן לי דשלח
לקבלהא היך כמה
מגורשת. דכי יביע בעל
ייהיה דעמא דשלוחת
קבלה יביע ייהיה ולא
דעמא דהולכה. ולית
לקבלה לא הוי (טו). דאי
סלקא דעתך דאדיבורא
דידה קא סמיך. והכי
קאמר ליה אלא לא ידעא
אלא כדאמרה איהי מסרנא
ליה ניהלך (טו). מכי מטי
גיטא לידה מיהא
תיגרש. דהא בעל נמי שלח
להולכה שיהי (טו).

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא עו.

ואם בעל הבית חוזר בו ידו על הפסוקה. יתן להם לפי מה שעשו ואם הולכה מלאכה פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק חוק ממה שזרין להולכה בהשלמה: כל המעשה ידו על הפסוקה. כגון נתן אמר לזכע לזכעו אדום וזכעו שחור אם השבח יותר על היליאה אין נותן לו שכרו משלם אלא דמי יליאת עיניו וסממניו ואם יליאה ימירה על השבח נותן לו את השבח: וכל החוזר בו בגמרא מפרש לאמרי מאי: גמ' חזרו

בזן לא קפני. דמיהו האי הטעו הס את בעל הבית או בעל הבית אותן דא"כ הוה ליה למיתני לשון חזרה: דאטעו פועלים אהדי. אחד מן הפועלים הטעה את חזירו: בארבעה זוו. ליומא: אמר להו. איהו בתלמא: סבור וקבול. ומאי מרעומתן: ואמר להו בארבעה. ולערב לא נתן זכע"כ אלא ג' היכי דמי. דמרעומת יהיה להן ולא יותר: וליחוי פועלים היכי ממגרי. אי ממגרי בארבעה על כרחיה דבעה"כ יתיב בארבעה דהא קפני נוטל מבעל הבית מה שהנה אותו ואע"פ שלא לוהו והרי ההנה אותו זכך ואי ממגרי בשלשה מאי מרעומת איכא: הוה טרחינן. לזקש אדם דזוקוק לפועלים בצעל הבית עסקינן. כפועל שיש לו לעגמא שדות שהן שלו ואינו נשכר למלאכה אחרים אם לא ביותר על דמי שכירות והיינו מרעומת דאי דעוהא דשלח קאמר לה וזלול בצעמי: לעולם בפועלים. הרגילים למלאכה אחרים: זריפקא. שחפרו חריץ סביבות שדה ואין מלאכתן ניכרת כגון דמלו מיהא כדמסיים ואזיל: אל תמנע טוב מבעליו. פסוק הוא במשלי: דעתייהו אעילוה. אע"פ שאמרו לו הרי אנו נשכרים כדברי בעל הבית לא לפחות מקצבתו של זה אמרו אלא להוסיף וכך אמרו מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית וכיון שבעל הבית פוחת אי אמר להן האי שכרכם עלי יתן משלו ואי אמר שכרכם על בעל הבית יש להם מרעומת עליו: אלא. הא מיבעיא לן אמר ליה בעל הבית בארבעה והוא אמר להו תלמא ואמרו ליה הרי אנו נשכרים כמו שאמר בעל הבית מאי: אדיבוריה דפועל סמיך. והכי אמרו ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית ולית להו אלא תלמא ומרעומת דאל תמנע טוב: או דלמא. לאו לדדיה הימנוהו אלא הכי אמרו אחר דברי בעל הבית נלך ולא סבור וקבול ושקלי ד': ה"ג הבא לי גיטי ואשקר אמרה התקבל לי גיטי. האשה שאמרה לאחד אם תמנא את בעלי אמור לו שישלח לי את גיטי בידך ותיעשה שלוחו של בעלי לגרשני כשמיגיע גט לידה. דשליח להולכה על הבעל לעשות והאשה מתגרשת כשיגיע גט לידה ושליח לקבלה על האשה לעשות שיהא הוא שלוחה וכמותה ותתגרש משיגיע גט ליד שליח: אפילו הגיע לידה אינה מגורשת. אלמא אדיבורא דידה קא סמיך והכי א"ל מהימנת לי דכך אמרה ולא עשאו שליח להולכה הלכך אין כאן שליחות (ט) ואין עליה לעשות שליח להולכה והרי הבא לי אמרה לו ולא התקבל והבעל נתנו לו בתורת שליח קבלה ושליחות זה אינו ציד הבעל לעשות: דאי סלקא דעתך אדיבורא דידה קא סמיך. ולא לדבריו האמין אלא היך כמה שאמרה היא קאמר ליה אם כן עשאו שליח

השוכר את האומנין פרק ששי בבא מציעא עו.

ואזיל איהו אמר להו בארבעה דעתייהו אעילוה. והא דאמרו ליה כמו שאמר בעה"כ היינו מהימנת לן דהכי אמר בעה"כ אי נמי משום דאי אמר בעל הבית טפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר בעל הבית והיינו דמבעיא ליה בטר הכי אי אמרינן מהימנת לן דהכי אמר בעה"כ אי משום דדעתייהו אעילוה: דעתייהו אעילוה.

אעילוה: דעתייהו אעילוה. באמר להו שכרכם עלי איירי דאי אמר להו שכרכם על בעל הבית מאי נפקא מינה אי דעתייהו אעילוה דבעה"כ לא ישלם להם אלא מה שהתנה. ר"י וכן רבינו חננאל:

השוכר את האומנין (לעיל)

ידם ע"ה התחוננה. שאם קבלו קמה לקרור בשני סלעים וקצרו חליה (ט) והוקרו וזהו מה שמעיד לעשות סלע וחזי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חזי סלע לפי שיזכרן לתת סלע וחזי לקצור חליה השני והיינו כ"י דוסא ואם זכע"כ חוזר בו ידו על התחוננה פירש בקונטרס אם הולכו פועלין ואין שיה חזי אלא שקל וחזר בו בעה"כ יתן להם סלע וחזי לפי שבחתי הסלע ימנא שיגמרו קצירו ולא רצה לפרש דידו על התחוננה כשהוקרו פועלין ויתן להם סלע וחזי על חזי שעשו כמו ששוא עכשיו שאין זה סביר כי למה יתן להם זכע"כ יותר ממה שהתנה עמהם כיון שאין מפסידין בחזרת זכע"כ ואדרבה יותר מרויחיס שעתה ימנא שיגמרו להם סלע וחזי לקצור חזי קמה והוא לא היה נותן להם כ"א סלע וא"ת דאמר לקמן (דף ע"ו.) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו ז' סלעים פשיטא לא זריכא דול עזיבתא ואימר בעה"כ ופייסוהו פועלים והשתא למה חוזר בעה"כ זה צד שציל שהול המלאכה מה מרויח צמורה אלא כריך ליתן להם סלע וחזי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסידיס כלום וי"ל דבעה"כ חוזר מחמת שגאה שהיתה קטטה ביניהם ופועלים פייסו שלא ינטרכו לחפש ולמנוח מקום להשתכר: ד"א"י ס"ד אדיבורא דידה סמיך כי מטי גיטא לידה מיהא תתגרש. דאי אמרינן דגני פועלים דעתייהו אעילוה דבעה"כ ה"ג ה"ל למימר דדעתייהו דבעל אעילוה דידה דאמרה הבא לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי הוי עילוה טפי לבעל שמתגרשת יותר צמורה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה הבא הוי טפי וכות הבעל אי סמיך אמאי דקאמר שמתגרש מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמא לאו דעתייהו דבעל אעילוה דידה ה"ג גבי פועלין לית לן למימר דדעתייהו אעילוה דבעה"כ אכל אין לפרש דעילוה דבעל הוי מה שאינה מתגרשת צמורה דהא עדיף ליה ממתגרשת לאלתה כי עכשיו יהיה צידו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיטא ליה בפשיטות דבסמוך לא יתיישב דקאמר צלמא אי איתמר איפכא כו' משהגיע גט לידו מגורשת דאדיבורא דידה קא סמיך ולפי זה היינו אגריעות' דידה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילוה דבעה"כ יש לסמוך וא"כ סותר בפשיטות דלעיל דהוי פשיטא ליה דדעתייהו אעילוה דקאמר שליח ולא אגריעותא דבעה"כ והכא סמיך בעל אגריעותא דידה: אין להולכה וזו צידו הוא וכי מטי גיטא לידה מיהא תתגרש: הכי

עין משפט נר מצוה

ג א מ"י פ"י מהלכות
שכירות הל' ד ועין
בהשגות ובגמרא משנה
סג עשין עט טו"ע ח"מ
פ"י טו סעיף ג ופי' שלג
סעיף ה בהג"ה:
ד ב מ"י ט"ט הל' ד
ופ"ח מהל' מכירה הל'
ג ד סג ט"ט ופי' פז
טו"ע ח"מ פ"י שלג סעיף
ד ס"י ק"ל סעיף יוד יא:
ה ג מ"י פ"ט מהלכות
שכירות הל' ג סג
עשין פט טו"ע ח"מ פ"י
שלג סעיף א:
ו ד מ"י ט"ט הל' ט סג
טו"ע ח"מ פ"י ס"י
שלו סעיף א:
ז ה ו ד ח מ"י ט"ט הל'
ג סג ט"ט טו"ע ח"מ
פ"י שלג סעיף א:
ח ט מ"י ט"ט טו"ע ט"ט
סעיף ב:
ט י מ"י ט"ט טו"ע ט"ט
סעיף ג:
י ב מ"י ט"ט וסג ט"ט
טו"ע ט"ט סעיף ד
ולית להו אלא תלמא:
יא ל מ מ"י פ"ו מהל'
גיורש הל' יא סג
עשין כ טו"ע אה"ע פ"י
קמ סעיף א:

